

Kuntien tulevat tilatarpeet

Julkisten tilojen yhteistyöfoorumi

Minna Karhunen, toimitusjohtaja, Kuntaliitto

Julkisen sektorin kiinteistöomaisuus

Valtio

12 ministeriötä,
70 virastoa ja laitosta

Tase
4,2 mrd. euroa

5 milj. m²

Hyvinvointialueet

23 hyvinvointialuetta

Tase
6,2 mrd. euroa

11 milj. m²

Kunnat

308 kuntaa

Tase
34 mrd. euroa

55 milj. m²

Koulu-ikäisten määrän kehitys

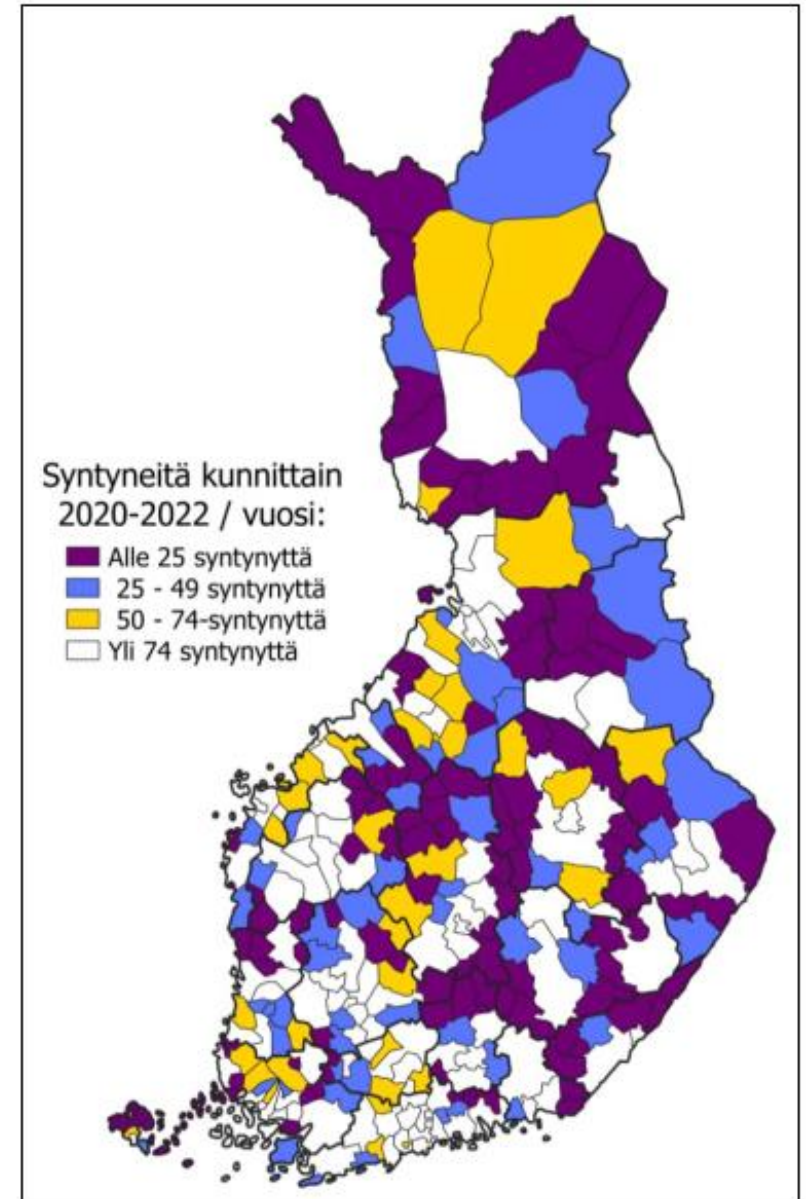
Missä kunnissa syntyi alle kolme koululuokkaa*?

118 kunnassa alle yksi koululuokka

55 kunnassa 1 – 2 koululuokkaa

25 kunnassa 2 – 3 koululuokkaa

*Jos koululuokka on 25 henkilöä

**Jo vuonna 2032
peruskoulussa on
96 000 oppilasta
nykyhetkeä vähemmän**

**Varhaiskasvatuksen ja
koulutuksen järjestämisen
kustannukset eivät laske
samassa suhteessa kuin
ikäluokat pienenevät!**

Lasten lukumäärän väheneminen tuntuu erityisesti yläkouluissa ja toisella asteella.

Kuntien lukumäärä, joissa ei saada muodostettua kaksisarjaista yläkoulua **kaksinkertaistuu** vuoteen 2040 mennessä.

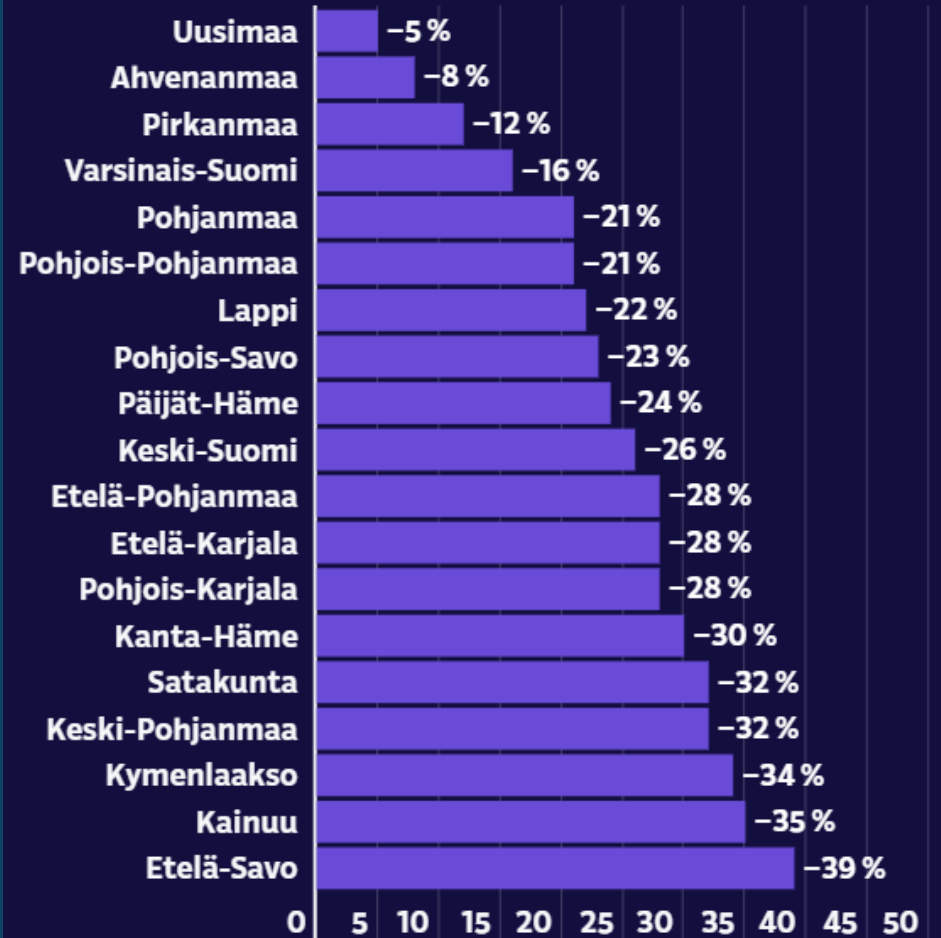
Vuonna 2040 meillä on **65** sellaista kuntaa, joissa nyt on lukio, joissa **on enää alle 40 lukiolaista** tai vähemmän.

- Yläkouluihin tarvitaan **useita aineenopettajia**, joilla täytyy olla tarpeeksi opetettavaa.
- Samat opettajat opettavat myös pienissä lukioissa, joista niin ikään alkaa opiskelijat käydä vähiin.

Vuonna 2040 Suomessa on 23 kuntaa, jossa on alle 50 alakouluoppilasta.

Koulussa, jossa oppilasluku jää alle 50, on opettajilla vastuullaan useita luokka-asteita opetussuunnitelmineen yhtäaikaisesti. Tällaisten yksiköiden määrä tulee kasvamaan tulevaisuudessa, mikä voi tarkoittaa haasteita opettajien saatavuudelle ja alan houkuttelevuudelle.

7-vuotiaiden muutos % 2021 - 2040

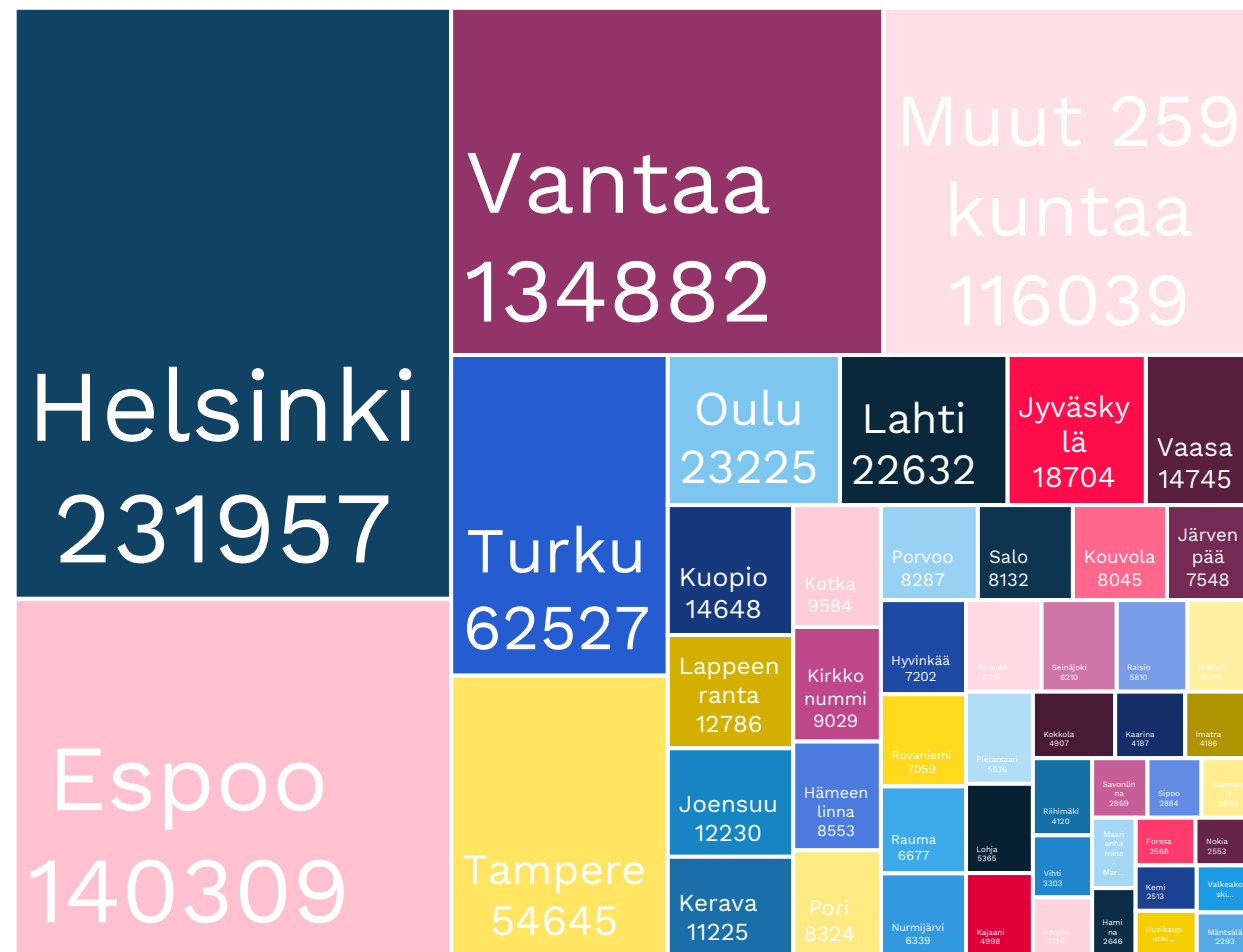
Lähde: Opetushallinnon tilastopalvelu, grafiikka: Matti Kurkela / Yle

Vieraskieliset kunnittain 2024 ja 2040

Vieraskieliset kunnittain 2024

Vieraskieliset kunnittain 2040

Vieraskielisten lasten osuus peruskouluissa oli vuonna **2024** n. **13,6 %**.

Vuoteen **2030** mennessä osuus nousee jopa **19 %:iin** eli kasvaa noin **18 000 oppilaalla**.

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaku

Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku

	Aloituspaikat	Ensisijaiset hakijat	Kaikki hakijat	Valitut
+ 2014	91 941	84 447	85 746	74 250
+ 2015	96 303	84 105	84 186	76 773
+ 2016	95 753	80 127	80 130	74 862
+ 2017	89 655	75 426	75 426	70 353
+ 2018	82 583	71 853	71 880	66 723
+ 2019	83 496	71 991	72 072	66 408
+ 2020	80 981	71 364	71 619	66 684
+ 2021	80 301	74 367	74 367	67 980
+ 2022	86 618	75 612	75 612	70 020
+ 2023	86 373	76 479	76 479	70 356
+ 2024	85 884	78 402	78 402	71 835
+ 2025	86 209	81 618	81 618	72 465
Yhteensä	1 046 097	801 858	803 190	764 373

Lähde: Opetushallinnon tilastopalvelu *Vipunen*

Korkeakoulujen hakeneet ja paikan vastaanottaneet

	Aloituspaiikat	Ensisijaiset hakijat	Kaikki hakijat	Valitut	Paikan vastaanottaneet
2025	130 326	269 238	269 238	131 151	109 920
Kevät	26 971	71 544	72 267	29 208	26 040
Yhteishaku	10 305	44 880	44 880	12 825	10 602
Erillishaku	9 702	27 291	28 041	13 806	12 903
Joustava haku	5 309	4 761	4 761	2 250	2 148
Siirtohaku	1 469	936	936	405	357
Lisähaku	186	282	282	153	147
Syksy	103 355	219 105	219 753	104 790	85 335
Yhteishaku	64 174	169 029	169 029	75 621	61 650
Erillishaku	22 166	51 594	52 335	22 077	17 457
Joustava haku	11 176	18 108	18 108	7 152	4 533
Siirtohaku	4 489	2 475	2 475	1 299	1 158
Lisähaku	1 350	1 986	1 986	768	687
Yhteensä	130 326	269 238	269 238	131 151	109 920

Lähde: Opetushallinnon tilastopalvelu *Vipunen*

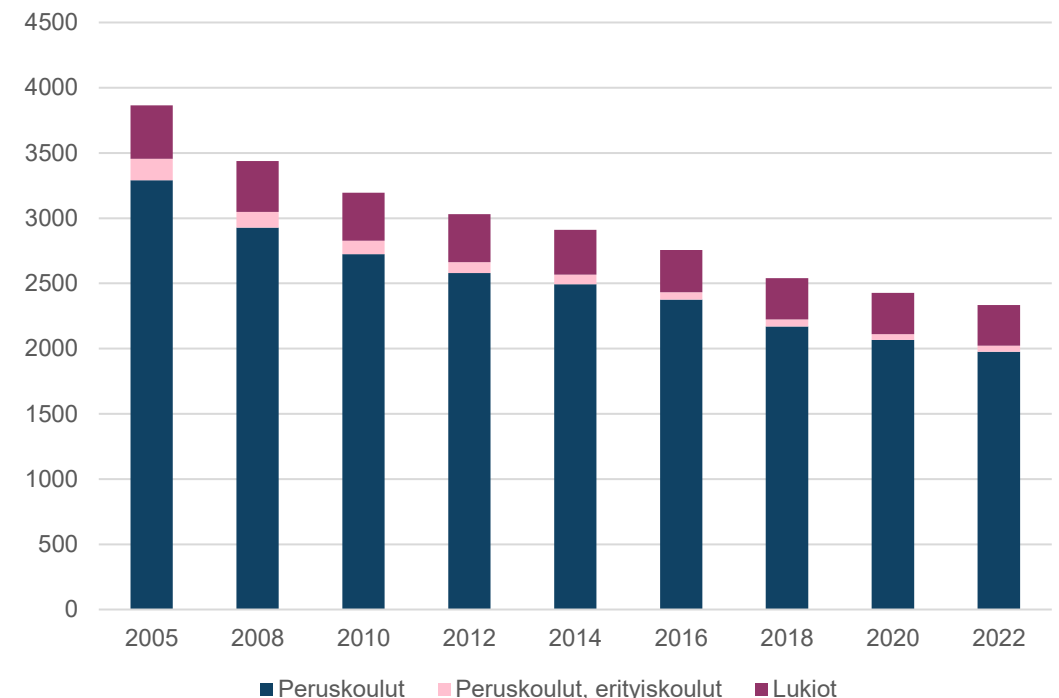
Sosiaali- ja terveyskeskus

Väestönmurros ja kuntien kiinteistökan

Kuntien rakennuskannan tulevaisuus

- Lasten määrän lasku ja kuntien paineet alentaa tilakustannuksia johtavat **koulujen ja päiväkotien määrän vähenemiseen myös jatkossa.**
- Hyvinvointialueiden palveluverkkojen supistumisen vuoksi noin **kolmasosa kuntien sote-kiinteistöistä on jatkossa tarpeettomia.**
- **Liikunta- ja kulttuurirakennuksien tekninen kunto on yleisesti samankaltainen kuin koulurakennuksilla.**
- Käytöstä poistuva rakennuskanta haaste myös **kaukolämpöyhtiöille**, joille kunnat (kuntien rakennuskanta) on usein merkittävä asiakas.

Koulujen määrä vuosina 2005-2022

Koulurakennusten kunnosta

- suuri osa koulurakennuksista vaatii merkittäviä korjaustoimenpiteitä
  - yli 70 prosentissa tutkimusaineiston kohteista korjauskustannukset ylittävät 1000 euroa neliömetriä kohti
  - puolessa tapauksista korjauskustannukset nousevat yli 1500 euroa neliömetriä kohti

Kunta ja energia – rooleja ja tehtäviä

Toimialue	Energiatehokkuus (ET)	Uusiutuva energia (UE)	Huomioitavaa
Energian käyttö (kuntakonserni pl. energiayhtiöt)	Energiatehokkuussopimukseen liittyminen, hankinnat. Omistaja-ohjaus (mm. lämmitystavan valinta)	Ilmastosuunnitelmat, HINKU-kunnat, yhteistyö. Omistaja-ohjaus (aurinkoenergia ym.)	Kuntastrategia. Kuntakonsernin kokonaisuus. Varautuminen.
Energiantuotanto (tytäryhtiöt)	Omistajastrategia (ET-toimet kuntakonsernissa) <ul style="list-style-type: none"> Energiayhtiön tavoitteet 	Omistajastrategia (UE-tuotanto energiayhtiöissä) <ul style="list-style-type: none"> Energiayhtiön tavoitteet 	Omistajaohjaus. Varautumissuunnitelmat (kaukolämpö!). Hinnoittelu.
Maapolitiikka, elinkeinopolitiikka	Yhdyskuntarakenteen tiiviys (kustannustehokas kaukolämpö, liikenteen energiantarve ym.)	Sopivien UE-alueiden kartoitus (aurinko, tuuli, biolämpö, sähkö-/lämpövarastot, vety)	Biomassaterminaalit? SMR? Liikenteen UE? Datakeskukset?
Kaavoitus	Yhdyskuntarakenteen ET-vaikutukset huomioon	UE-alueiden kaavoitus, liikenneenergian UE-alueet (ml. UE:n nopean kehittämisen alueet)	Sektori-integraatio (hukkalämmöt ym.)
Luvitus	Rakennusten ET- ja UE-vaatimukset, hiilineutraalius	UE-hankkeiden rakentamisluvat (tuotanto, siirto ja varastointi), latauspisteet	UE:n nopean kehittämisen alueet
Muuta	Viestintä, neuvonta, markkina- vuoropuhelu	Viestintä, neuvonta, markkina- vuoropuhelu	Kuntakonserni, muut tahot kunnassa

Liittymiä: kiertotalous, jätteen poltto

SMR = pieni modulaarinen ydinreaktori

Kuntien rakentamisen tulevaisuus (1/2)

- lasten määrän lasku ja kuntien paineet alentaa tilakustannuksia johtavat koulujen määrän vähenemiseen myös jatkossa
- hyvinvointialueiden palveluverkkojen supistumisen vuoksi kolmasosa kuntien sote-kiinteistöistä ovat jatkossa tarpeettomia
- liikunta- ja kulttuurirakennuksien tekninen kunto on yleisesti samankaltainen kuin koulurakennuksilla
- uudisrakentamisessa otetaan käyttöön monipuolisempia palveluyhdistelmiä toimintojen ja tilojen yhdistelemiseksi ja hyödyntämiseksi erityisesti varhaiskasvatuksen ja ala-astetoimintojen osalta

Kuntien rakentamisen tulevaisuus (2/2)

- kunnilla on tilahankintojen valmistelussa, suunnittelussa, toteuttamisessa ja rahoittamisessa ja ylläpidossa pitkät perinteet
- kuntien tiukentuva rahoitusilanne, kuntien jatkuvasti pienentyvät henkilöresurssit sekä toimitilahankkeiden laatu-, ylläpito- ja käytettävyysaasteet kannustavat kuntia etsimään uusia kokonaispalvelun tyyppisiä malleja tilahankintoihin

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet